

AUŠANAS STUDIJAI

“BULDURU AUDĒJAS” – 60

No senatnes līdz pat dinamiskajām mūsdienām uzglabājusies un aprītē esoša aušanas prasme. Jāatceras sengrieķu mīti – Atēnas un audējas Arahnes sacensība, dažādu tautu sendienu pasakas, kur teiksmaina un simboliska loma audējām. Aušanai piemīt kas dziļi autentisks un pamatīgs. Vairāki ar aušanas prasmēm saistīti aspekti mūsdienās iekļauti nacionālajā nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā.

Jūrmalas Kultūras centra aušanas studija “Bulduru audējas”, kas dibināta 1964.g. Jūrmalā kā audēju pulciņš, atzīmē 60.jubileju. Laiku lokos vairākkārt mainījies gan nosaukums, gan mītnes vietas, un amata prasmi studijas pastāvēšanas desmitgadēs Jūrmalā uzturējušas un praksē iedzīvinājušas desmitiem audēju. Dibinātāja un pirmā vadītāja bija tautas daiļamata meistare Margarita Kalniņa, šobrīd studija darbojas Artas Māldereres vadībā. Tagadējā mājvieta – Bulduru Izstāžu namā.

Jau kopš pastāvēšanas sākumiem regulāri rīkotas pulciņa darbu izstādes – izstāžu saraksts ir ļoti daudzveidīgs. 20.gs. 70.–80.gados regulāra tradīcija bija dalība lietišķās mākslas izstādēs Jūrmalā. Bulduru audēju darinājumi eksponēti ne tikai daudzviet Latvijā, bet arī vairākās izstādēs ārvalstīs (Somija, Francija, Dānija u.c.). Mūsdienās audējas ar saviem darbiem regulāri piedalās izstādēs, kas noris Vispārējo latviešu Dziesmu un Deju svētku ietvaros. Audējas iesaistījušās arī Jūrmalas kūrorta sezonas atklāšanas pasākumos. “Pavisam nopietni varu apliecināt, ka aušana ir simboliska pasaules radīšana,” reiz sacījusi ilggadējā studijas dalībiece, kādreizējā vadītāja Marta Ence.

VĒSTURISKIE PULCIŅA/STUDIJAS NOSAUKUMI

- Jūrmalas lietišķās mākslas aušanas pulciņš
- Lielupes kultūras nama aušanas pulciņš
- Bulduru kultūras nama aušanas pulciņš "Trinītis"
- Jūrmalas kultūras centra mākslinieku nama aušanas studija "Bulduru audējas"
- Jūrmalas Kultūras centra aušanas studija "Bulduru audējas"

AUDĒJU DARBI – JŪRMALAS MUZEJA KRĀJUMĀ

Aušanas studijas 60.jubilejas izstādē aplūkojami arī agrākos laikos tapuši kādreizējo dalībnieču darbi, kas glabājas Jūrmalas muzeja krājumā. 20.gs. 70.–80.gados Jūrmalas Vēstures un mākslas muzeja (tag. Jūrmalas muzeja) krājums tika papildināts arī ar sava laika lietišķās mākslas darinājumiem. Jau tolaik šie krājuma jaunieguvumi tika eksponēti: muzejs rīkoja lietišķās mākslas izstādes, kurās bija iekļauti Jūrmalas aušanas pulciņa (tobrīd – Lielupes kultūras nama audēju pulciņš) dalībnieču darinājumi.

1964.–1968.g.

DARBĪBA PRIEDAINES KULTŪRAS NAMĀ

Salaspils ielā 4

Aušanas pulciņš Jūrmalā tiek nodibināts 1964.gadā. Dibinātāja un pirmā vadītāja – Tautas daiļamata meistare [turpmāk – TDM] Margarita Kalniņa.

Sākotnēji pulciņā bija trīs dalībnieces: Emma Bremane, Regīna Ērgle un pati vadītāja Margarita Kalniņa. Pēcāk pievienojas Milda Grunskā, Milda Ubarste, Ruta Ķēniņa, M. Dumpe, Mirdza Sprince. Pulciņa mītne bija Priedaines kultūras nams. Tika iegādātas divas stelles.

1968.gadā pulciņam piešķīra telpas Slokas celulozes un papīra fabrikas (CPF) kultūras namā.

Pieauga pulciņa dalībnieču skaits. Bija pieejamas 5 stelles. Konsultācijas kompozīcijā un krāsu pamatlikumos sniedza tekstilmāksliniece Aina Muze.

AUŠANAS PULCIŅA DALĪBNIECES

20.gs. 60.gadu 2.pusē

Fotogrāfijas no Jūrmalas muzeja krājuma

MARGARITA KALNIŅA (dzim. Dimante, 1918.g. Tomskā – 4.10.2000), Jūrmalas lietišķās mākslas aušanas pulciņa dibinātāja un vadītāja no 1964.g.–1984.g., Tautas daiļamata meistare (TDM) kopš 1963.g. Vidējo speciālo izglītību ieguvusi Bebreņu aušanas un mājturības skolā. Kopš 1962.g. regulāri piedalījās Jūrmalas lietišķās mākslas izstādēs, kā arī izstādēs Rīgā, Igaunijā, Lietuvā un Somijā. Apbalvota ar diplomiem, goda rakstiem, darbi iekļauti izstāžu katalogos.

MILDA UBARSTE (1922.g. Bauskas apriņķa Gailīšu pagastā - 2010), bijusi Jūrmalas lietišķās mākslas aušanas pulciņa dalībniece kopš 1964.g. Absolvējusi Zaļenieku mājturības vidusskolu, 1962.g. ieguvusi TDM nosaukumu. No 1962.g. regulāri piedalījās Jūrmalas lietišķās mākslas izstādēs, kā arī izstādēs Rīgā, Somijā.

JEVGĒNIJA LIPSKA (1922.g. Kārsavā - ?), kopš 1966.g. bija Jūrmalas lietišķās mākslas aušanas pulciņa dalībniece. Ieguvusi TDM nosaukumu 1968.g. Piedalījās izstādēs Jūrmalā, Rīgā, Somijā.

GENOVEFA KROLLE (1923.g. Rēzeknes raj. - ?). Kopš 1966.g. bija Jūrmalas lietišķās mākslas aušanas pulciņa dalībniece, kopš 1970.g. - TDM. Ik gadu piedalījās Jūrmalas lietišķās mākslas izstādēs.

RIMA BARISOVA (1938.g. Novgorodas raj. – 2022).

Rokdarbniece. Pēc izglītības – medmāsa. Kopš 1968.g. darbojās Jūrmalas lietišķās mākslas aušanas pulciņā, TDM no 1970.g. Piedalījās Jūrmalas lietišķās mākslas izstādēs un izstādē Somijā (1969.g.).

MARIJA LĪGOTNE (1911.g. Rīgā – ?). Bija Jūrmalas lietišķās mākslas aušanas pulciņa dalībniece kopš 1967.gada. No 1971.g. – TDM. Piedalījās izstādēs Jūrmalā, Rīgā.

ZELMA LASE (dzim. Antiņa, 1922.g. Babītē). 2022.gada decembrī atzīmēja savu simto jubileju. Absolvējusi lietišķās mākslas vidusskolu Rīgā. Bija Jūrmalas lietišķās mākslas aušanas pulciņa dalībniece kopš 1969.g., TDM no 1971.g. Piedalījās izstādēs Jūrmalā, Rīgā. Kopš 20.gs. 60.gadiem dzīvoja Slokā, strādāja par pārdevēju Ķemerros. Dziedāja Jūrmalas korī "Dzintarkrasts".

1968.–1974.

DARBĪBA SLOKAS CPF KULTŪRAS NAMĀ

Arī Slokā audējas varēja darboties 5 stellēs. Vadītāja – M. Kalniņa. 1974.g. bija jāatstāj Slokas kultūras nama telpas remonta dēļ. Pulciņa darbība pieklusa un daudzas dalībnieces auda mājās.

DALĪBNIECES:

Staņislava Augucēviča

Emma Bremane

Rima Borisova

Regīna Ērgle

Edīte Janeka

Biruta Kalniņa

Silvija Kalsnava

Elvīra Karitone

Ārija Korsaka

Genovefa Krolle

Ruta Kēniņa

Zelma Lase

Jevgēnija Lipska

Marija Līgotne

Austra Maksima

Alma Paegļkalna

Aija Paiķe

Veneranda Slaidiņa

Mirdza Sprince

Emīlija Stankeviča

Marija Šadurska

Mirdza Šafranko

Milda Ubarste

Pārsla Veinberga

Biruta Vintere

Olga Vītola

Marija Vītola

Biruta Zēbolte

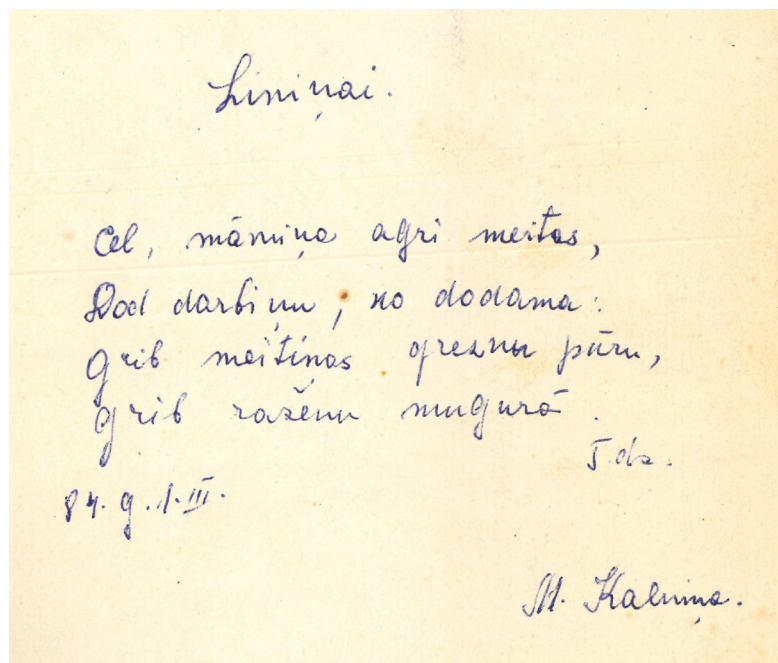
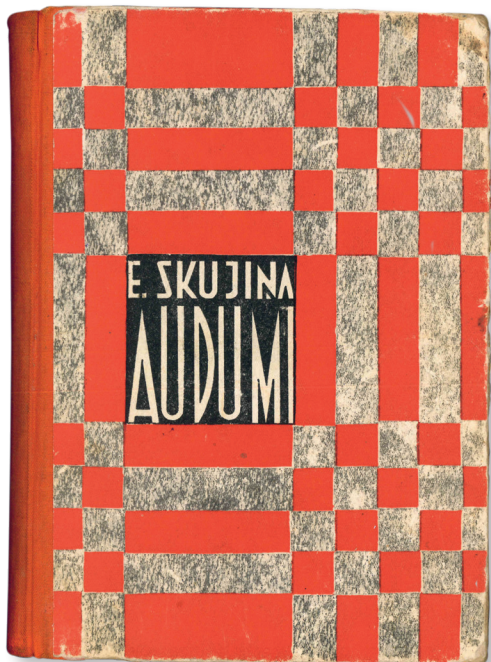
Slokas CPF Kultūras nams. 20.gs. 70.gadi. Jūrmalas muzeja krājums

1974.–1984.

DARBĪBA LIELUPES KULTŪRAS NAMĀ Meža prospektā 75

Pulciņa vadītāja joprojām – Margarita Kalniņa, taču ap 1975./1976. pulciņu neilgu posmu vada Ārija Dambe, arī tekstilmāksliniece Māra Brākše (no 1978.g.). Cita starpā var minēt, ka M. Brākše bija Jūrmalas tekstilmāksliniece, ar viņas gobelēniem bija rotāti interjeri viesnīcā “Majori”, bērnu kafejnīcā “Kikiriģī”, restorānā “Pie patvāra” Jūrmalā.

1981.gadā pulciņa vadību no jauna uzņēmās M. Kalniņa. Jaunās audējas apmācīja E. Liniņa, kura no 1984.g. kļuva par pulciņa vadītāju. Pieauga dalībnieču skaits. 1985.g. Jūrmalā strādāja 29 pašdarbības audējas, vairākas bija ilggadējās dalībnieces (Jevgēnija Lipska, Biruta Vintere, Elvīra Karitone, Marija Šadurska, Zelma Lase, Mirdza Šafranko, Anna Špaka). Ap šo laiku pulciņa nosaukums ir mākslinieciskās aušanas pulciņš „Trinitis”. 80.gados daļu aušanai nepieciešamo materiālu nodrošinājusi fabrika „Jūrmala”, daļa tikusi iegādāta Rīgā.

Grāmata “Audumi. Aušana un batikošana” (1970), ko 1984.gada 1.martā aušanas pulciņa esošā vadītāja Margarita Kalniņa ar pašrocīgi veiktu veltījuma ierakstu dāvinājusi pulciņa dalībniecei Ernei Liniņai, kura no 1984.g. kļuva par jauno vadītāju. Glabājas aušanas studijas arhīvos.

DALĪBNIECES:

Zigrīda Belte
Rima Borisova
Dzintra Buka
Ilga Blumberga
Emma Bremane
Maīga Bērziņa
Marta Ence
Zenta Jansone
Ērika Jēkabsons
N. Jukne

Elvīra Karitone
Genovefa Krolle
Ruta Ķēniņa
Zelma Lase
Erna Liniņa
Jevgēnija Lipska
Gunta Reinholde
Anita Rogovska
Veneranda Slaidiņa
Emīlija Stankeviča

Marija Šadurska
Mirdza Šafranko
Anna Špaka
Milda Ubarste
Ieva Varnas
L. Vilne
Biruta Vintere
Laima Zīberga

Jūrmalas lietišķās mākslas aušanas pulciņa (tag. aušanas studija "Bulduru audējas") 20 gadu pastāvēšanas svinību dalībnieces 1984. gada 22. decembrī Bulduru kultūras namā Muižas ielā 6 (tag. Bulduru Izstāžu nams)

Sēž no kreisās: Zelma Lase, Erna Liniņa, Kargāne, Margarita Kalniņa, Māra Brākše, Anita Rogovska.
Stāv no kreisās: Maija Dreimane, Milda Ubarste, Marta Ence, Biruta Vintere, Marija Šadurska, Emma Bremane, Marija Līgotne, Anna Špaka, Veneranda Slaidiņa, Zigrīda Belte, Zenta Jansone, Jevgēnija Lipska, Ērika Jēkabsons, Emīlija Stankeviča, Gunta Reinholde, Dzintra Buka, Ilga Blumberga, Ingrīda Bužeriņa, Genovefa Krolle, Dainuvīte Vilinska, Avdjukēviča.

Fotogrāfs: Leonīds Gusevs
Jūrmalas muzeja krājums

1985.–1994.g.

DARBĪBA BULDURU KULTŪRAS NAMĀ / MĀKSLINIEKU NAMĀ, Muižas ielā 6

Studijā noris arī aktīvs jauno audēju apmācību darbs. 1987.g. rudens beigās par vadītāju kļūst tekstilmāksliniece Kristīne Kancāne (Mūrniece), kura īpašu uzmanību studijas darbībā pievērš krāsu mācībai, kompozīcijai. 20.gs. 90.gadi iezīmējas ar daudzu pieredzējušu dalībnieču aiziešanu no studijas.

Bulduru audēju darbu un zvejnieku kolhoza "Uzvara" pinēju pulciņa dalībnieku kopizstāde. 20.gs. 80.gadu 2.puse.

Jūrmalas Brīvdabas muzeja krājums

DALĪBNIECES:

Solveiga Ābola
Ilze Āriņa
Zigrīda Belte
Ilga Blumberga
Velta Buceniece
Dzintra Buka
Ingrīda Bužeriņa
Maiga Bērziņa
Jānis Čivčs
Maija Dreimane
Gita Elksne
Marta Ence
Nora Ezerlīcīte
Zenta Frika

Silvita Gaiļuma
Zenta Jansone
Ērika Jēkabsone
Inga Kalniņa
Elvīra Karitone
Lidija Kaziņa
Baiba Keisele
Genovefa Krolle
Inta Kuplā
Sandra Ķēniņa
Agrita Ķurbe
Zelma Lase
Mirdza Leitāne
Erna Liniņa

Jevgēnija Lipska
Marija Līgotne
Tatjana Mikstāne
Zane Pelēķe
Anna Priede
Dagnija Punkstiņa
Ilze Rasa
Gunta Reinholde
Anita Rogovska
Akvelīna Rudoviča
Veneranda Slaidiņa
Emīlija Stankeviča
Elga Strauta
Anita Streile

Marija Šadurska
Mirdza Šafranko
Anna Špaka
Milda Ubarste
Gaida Upmale
Ieva Varnas
Lilija Vecozola
Anna Veinberga
Dainuvīte Vilinska
Zane Vilne
Biruta Vintere
Laima Zīberga

1995.–2004.g.

BULDURI

No 1995.–1996.g. studiju vada Arta Māldere (tolaik Lēvica), RLMV tekstilmākslas nodaļas absolvente. Sākot no 1997.g., turpmākos 12 gadus pulciņš darbojas TDM Martas Ences vadībā.

DALĪBNIECES:

Mirdza Borisenoka

Ligita Ciproviča

Marta Ence

Rudīte Everte

Nora Ezerlīcīte

Biruta Golubkova

Olga Kalniņa

Inga Komarovska

Ļena Kosourova

Ruta Krūmiņa

Inta Kuplā

Diāna Lapiņa

Līvija Liepiņa

Mirdza Liepiņa

Daina Medne

Nora Murāne

Māra Peļušķēviča

Dagnija Punkstiņa

Una Purena

Alla Rakova

Ilze Rudzīte

Renāte Siliņa

Laila Treimane-Freimane

Valija Tūrs

Lilija Vecozola

Valda Veisbārde

Daiga Ventere

Zane Zaula

2004.–2014.g.

BULDURI

2008.g. vadītājas amatā atgriežas Arta Māldere. Ap 2002.g. studijā ir 9 dalībnieces, ap 2007.g. – 8. 2014.g. studijā pastāvīgi darbojas 11 audējas. Gada izskaņā ar izstādi Bulduru Izstāžu nama telpās (toreiz – Jūrmalas Mākslinieku nams) studija atzīmē savus pusgadsmīta pastāvēšanas svētkus.

DALĪBNIECES:

Anda Aizupiete

Ieva Ansena

Ieva Bērziņa

Lidija Bērziņa

Ilze Boltjanska

Marta Ence

Ilga Griķe

Patrīcija Grīnfelde

Zita Kārklā

Ilga Kokina

Inta Kuplā

Inga Malta

Ilze Martinsone

Anne Maselvaita

Nora Murāne

Vija Pauniņa

Sarmīte Sedliņa

Valija Tūrs

Zane Zaula

2015. – LĪDZ ŠIM BRĪDIM BULDURI

Bulduru audēja, TDM Marta Ence sniedz padomu Viesītes novada TDM, audējas Zentas Cīrules (1920–1999) simtgadīgo steļļu atjaunošanā, paralēli norisinās izstāde ar 10 Bulduru audēju darbiem un Viesītes novada seno audēju darbu paraugiem Elkšņu skolas telpās. Šeit nodibinās pirmie kontakti ar dāņiem, kas vēlāk rezultējas ar vairākām Bulduru audēju darbu izstādēm Dānijā. 2021.gadā studijas dalībiece, amata prasmju zinātāja Sarmīte Sedliņa Bulduru stellēs noauda trīs metrus brunču auduma topošajam Jūrmalas goda tērpam.

Arī 2024.gadā Artas Māldereres vadībā studijā arvien kludz steļļu sistavas piesitieni, cilājas nīškārtas un neapsīkst dalība izstādēs.

Bulduru Izstāžu nams Muižas ielā 6.

Foto: Artis Veigurs

DAŽI PIETURPUNKTI AUŠANAS STUDIJAS GAITĀS ATTĒLOS: 2017.–2023.

2017.
IZSTĀDE KULDĪGĀ

2017.
IZSTĀDE MADONĀ

2018.

DALĪBA XXVI VISPĀRĒJO LATVIEŠU DZIESMU UN XVI DEJU SVĒTKU PASĀKUMOS

2020.

IZSTĀDE LAPMEŽCIEMĀ

2020.
SAVIESĪGS BRĪDIS STUDIJĀ

2022.
IZSTĀDE "SILTĪ" JŪRMALAS KULTŪRAS CENTRĀ
FOTO: VERONIKA SIMONENKOVA

2023.

DALĪBA XXVII VISPĀRĒJO LATVIEŠU DZIESMU UN XVII DEJU SVĒTKU PASĀKUMOS

2023/2024.

IZSTĀDE "RAIBI" TUKUMA AUDĒJU DARBNĪCĀ

STUDIJAS DALĪBNIECES ŠOBRĪD – 2024. GADĀ:

Anda Aizupiete

Ieva Altena

Ieva Bērziņa

Evita Brensone

Daina Dreifelde

Daina Duncē

Ārija Galeniece

Aija Grūbe

Inta Kisiļeva

Evija Kukuvasa

Jolanta Māziņa

Ilze Papparinska

Vija Pauniņa

Liene Rozenfelde

Jevgēnija Svikle

Ieva Zandere

Zane Zaula

